

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

do kształcenia na odległość dla nauczycieli języka polskiego szkoły podstawowej

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”.

Oś priorytetowa: II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji,
Działanie: 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

Projekt dofinansowany z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

SCENARIUSZ 1 (1 z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy VIII szkoły podstawowej, język polski

PROWADZONYCH PRZEZ: nauczyciela języka polskiego

TEMAT: Czy zwyczajność dnia powszedniego nadaje się do stworzenia sztuki?

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 8) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
- 10) wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 3) interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia).

METODY PRACY:

- praca indywidualna z obrazem, filmem, tekstem na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (ZPE) .

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- film,
- obraz malarski,
- tekst poetycki,
- ZPE (konta).

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Podział zajęć na części. Do każdej części wymagany jest opis:

1. Cel danej części (zakładane efekty kształcenia)

Część 1. Wprowadzenie

Cel:

- przekonanie uczniów, że inspiracją do stworzenia wiersza (poezji) może być nawet to, co prozaiczne;
- zapoznanie uczniów ze specyfiką poezji Tadeusza Różewicza;
- zdobycie umiejętności uważnego słuchania, szybkiego notowania oraz zapamiętywania ważnych informacji.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla nauczyciela:

Nauczyciel wyświetla fragment etiudy filmowej (od 1 minuty do 4 minuty i 21 sekundy) *Tadeusz Różewicz. Szczęśliwy naród, który ma poetę. Polskie wiersze 1918-2018* w reżyserii Małgorzaty Małeckiej ([film o Tadeuszu Różewiczu](#)), która dotyczy późnej twórczości Tadeusza Różewicza. Poleca uczniom robić notatki w trakcie oglądania.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla ucznia:

Uczniowie oglądają fragment filmu (od 1 minuty do 4 minuty i 21 sekundy) udostępnionego przez nauczyciela na ZPE ([film o Tadeuszu Różewiczu](#)), który dotyczy późnej twórczości Tadeusza Różewicza. Robią notatki podczas oglądania.

Sytuacje dydaktyczne:

Nauczyciel pyta uczniów, jak rozumieją temat lekcji: „Czy wszystko może być poezją, czy tylko to, co niezwykle?”. Uczniowie mogą udzielić odpowiedzi, że temat lekcji to pytanie, które sugeruje, że to, co nas otacza – coś zwykłego, szara codzienność – może stać się inspiracją do napisania wiersza. Zazwyczaj ludzie myślą, że poezja to wyszukane metafory, przez co czasami trudno jest ją zrozumieć i często nie biorą pod uwagę, że poezję można stworzyć także z tego, co zwyczajne.

Nauczyciel wspomina, że 2021 rok został ogłoszony Rokiem Tadeusza Różewicza i zapoznaje uczniów z etiudą filmową o Tadeuszu Różewiczu i jego twórczości – wyświetla film zamieszczony w NINATECE od 1 minuty do 4 minuty i 21 sekundy

[\(film o Tadeuszu Różewiczu\)](#). Karol Maliszewski, współczesny poeta, opowiada o tym, jak przez lata zmieniała się poezja Tadeusza Różewicza. Odnosi się do wiersza *Czytanie książek*, który był inspiracją do nakręcenia tej etiudy filmowej. Nauczyciel radzi uczniom, aby w trakcie robienia notatek pisali skrótami – chodzi o to, aby zapamiętali jak najwięcej informacji o poecie i jego twórczości. Po obejrzeniu filmu będą rozmawiali na ten temat.

Nauczyciel pyta, na czym polega niezwykłość zwyczajnej poezji Tadeusza Różewicza.

Uczniowie mogą dopowiedzieć, że poeta pisał wiersze na podstawie tego, co widział wokół siebie. Jego utwory są proste, ale bardzo mądre. Dzięki temu, że są zwyczajne, to mają prawdziwszy i szerszy przekaz. W późnym okresie twórczości artystycznej, kiedy skazany był na „odstawkę”, Różewicz potrafił jeszcze ożyć i zaskoczyć czytelnika, tworząc nowy model poezji – wiersze dokumentalne, „opracowane” na podstawie starych fragmentów i urywków. Można uznać, że według Różewicza wiersz to rzeczywistość z krwi i kości. Stworzenie takich utworów jest jego najważniejszym osiągnięciem artystycznym, gdyż wówczas poezja przestaje kojarzyć się z jakimś boskim natchnieniem, a za to wymaga rzemieślniczego podejścia. Tadeusz Różewicz kierował się słowami, że z tego, co znajduje się w zasięgu ręki, można zrobić wielką sztukę.

Załączniki:

Brak.

Wskazówki do pracy z osobami ze zróżnicowanymi potrzebami rozwojowymi:

Osoby z trudnościami w uczeniu się, w tym ze sprawnym zapisywaniem treści, mogą nie nadążyć z robieniem klasycznych notatek w trakcie oglądania filmu, dlatego mogą zapisywać wyłącznie hasła-klucze; wyrażenia, które uznają za ważne.

Część 2. Rozwinięcie

Cel:

- ćwiczenie interpretacji i analizy na utworze poetyckim Różewicza;
- napisanie krótkiej wypowiedzi pisemnej;
- zdobycie umiejętności zauważania, że codzienność unoszona do rangi sztuki dla artystów zawsze była i jest ważna w różnych tekstach kultury, nie tylko w poezji;

- rozwijanie umiejętności interpretacji obrazu malarskiego i szukanie analogii między tekstem Różewicza a obrazem Vermeera.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla nauczyciela:

Nauczyciel wyświetla na ZPE uczniom fragmenty wiersza Różewicza *Czytanie książek* i włącza kolejny fragment filmu (od 4 minuty i 41 sekundy do 6 minuty i 12 sekundy, do słów: „jak ten czas leci”), w którym wysłuchają aktorskiej recytacji utworu – na pulpicie w tym samym czasie uczniowie powinni widzieć i film, i tekst wiersza ([film o Tadeuszu Różewiczu](#), dostępny online [dostęp 08.09.2021]).

Nauczyciel włącza kolejny fragment etiudy (od 7 minuty i 56 sekundy do 10 minuty). Wyświetla również obraz Vermeera pod tytułem *Mleczarka* ([link do strony z obrazem Mleczarka](#)), a następnie przekierowuje uczniów na stronę narzędzia Genially, na którą przeniesiony jest ten obraz wraz z zadaniem. Uczniowie na podstawie słów kluczowych, które zamieszcza nauczyciel na obrazie w Genially, tworzą zdania/notatkę – opis i interpretację obrazu holenderskiego malarza ([link do narzędzia Genially z obrazem Mleczarka](#)). Następnie przesyłają nauczycielowi swoje notatki do weryfikacji. Obraz zostaje wzbogacony dźwiękiem przelewania mleka z dzbanka do miski. Uczniowie tworzą notatkę na czacie i przesyłają nauczycielowi przez ZPE. Następnie nauczyciel poprawia zapiski uczniów i przekazuje uwagi. Po lekcji wybiera kilka notatek uczniowskich i kopiuje je do Genially, a następnie udostępnia materiał uczniom. Nauczyciel powinien mieć założone konto na Genially.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla ucznia:

Uczniowie oglądają fragment aktorskiej recytacji utworu ([film o Tadeuszu Różewiczu](#)) od 4 minuty i 41 sekundy do 6 minuty i 12 sekundy, do słów: „jak ten czas leci”. Uczniowie pracują z przesłanymi przez nauczyciela fragmentami wiersza *Czytanie książek*. Oglądają kolejny fragment etiudy od 7 minuty i 56 sekundy do 10 minuty. Uczniowie, wykorzystując zamieszczone przez nauczyciela na ZPE słowa-klucze, tworzą zdania – interpretację obrazu pod tytułem *Mleczarka* autorstwa holenderskiego malarza Vermeera.

Sytuacja dydaktyczna:

Nauczyciel wyświetla uczniom na ZPE fragmenty wiersza Różewicza *Czytanie książek* i włącza kolejny fragment filmu (od 4 minuty i 41 sekundy do 6 minuty

i 12 sekundy, do słów: „jak ten czas leci”), który zawiera aktorską recytację utworu ([film o Tadeuszu Różewiczu](#)). Następnie prosi uczniów, aby wymienili rzeczy zwyczajne, o których pisze poeta.

Przykładowe rzeczy zwyczajne: jedzenie płatków owsianych, golenie się, oglądanie tego, co za oknem, kupowanie gazety, czytanie książek Dostojewskiego, przeglądanie się w lustrze, myślenie o wieczności i o przemijaniu.

Nauczyciel prosi o zacytowanie pierwszej zwrotki wiersza, a następnie pyta uczniów, z czym im kojarzy się ten fragment:

„Ja niżej podpisany

Tadeusz

Syn Władysława i Stefanii

urodzony w roku 1921

w mieście Radomsku”.

Uczniowie powinni odpowiedzieć, że początek wiersza przypomina im pismo urzędowe; rodzaj testamentu, który składa się pod koniec życia, aby rozliczyć się z najbliższą rodziną lub przyjaciółmi, przekazać ważne sprawy. Powinni również zwrócić uwagę, że tematyka kolejnych wersów zaskakuje, gdyż nie dotyczy spraw ważnych, które porusza się w testamencie, lecz rzeczy zwyczajnych, powszednich i nie pasuje ze względu na swoją banalność do poważnego pisma urzędowego, jakim jest testament.

Następnie nauczyciel włącza fragment recytacji od 7 minuty i 56 sekundy do 10 minuty, czyli od słów: „19 maja 1988 roku byłem w Buczkowicach”. Prosi, aby uczniowie zwrócili uwagę na ostatnie ujęcie w filmie. Po obejrzeniu nauczyciel pyta uczniów, czy wiedzą kim jest przywołany w wierszu Rembrandt. Jeśli uczniowie nie będą wiedzieli, to nauczyciel powinien powiedzieć, że był to słynny holenderski malarz epoki baroku, słynący w dużej mierze z tego, że malował pejzaże, codzienność i portrety, na których często uwieczniał samego siebie. Odnosił sukcesy w malarstwie, ale nie omijały go życiowe trudności: zmarła jego żona oraz troje dzieci, w pewnym momencie zbankrutował i umarł w nędzy, mimo że został uznany za genialnego malarza. Nauczyciel pyta uczniów, jaką receptę na udaną sztukę daje „Rembrandt młodemu artyście:

mówił do młodego artysty,

który chciał jechać w świat -
zostań w domu. Życia nie starczy
na poznanie cudów, jakie
się tam znajdują...”.

Uczniowie po wypowiedzi ustnej udzielają krótkiej odpowiedzi pisemnej na platformie ZPE:

Przykładowa wypowiedź pisemna:

Słowa słynnego malarza wskazują, że Rembrandt zachwycał się rzeczami pospolitymi, takimi, które były w bliskim otoczeniu, na wyciągnięcie ręki. Zalecił młodemu artyście, aby ten nie szukał natchnienia w odległych krajach, gdyż to donikąd go nie zaprowadzi w sensie artystycznym – wciąż będzie odczuwał niedosyt nowych doznań. Świat jest zbyt bogaty, by się mógł wyczerpać i może nie starczyć artyście życia, aby go poznać, dlatego receptą na sukces artystyczny jest obserwowanie rzeczywistości, tego, co bliskie i co jest pod ręką. To wystarczy, aby stworzyć wielką sztukę.

Nauczyciel pyta uczniów, czy zgodzą się z tym, że Różewicz, podobnie jak Rembrandt, to artysta genialny, chociaż nigdy nie otrzymał Nagrody Nobla. Uczniowie wyrażają swoje zdanie na ten temat. Następnie nauczyciel pyta, na czym polega niezwykłość tego zwyczajnego wiersza Różewicza, którym zajmujemy się na lekcji. Prosi, aby zwrócili uwagę na końcowy fragment:

„na otwartym zeszycie drżą
cienie gałęzi
jabłonka przekwita
płatki opadają na stolik
na trawę na książkę”.

Uczniowie powinni zauważyć, że po radzie udzielonej przez Rembrandta młodemu artyście padają wyżej wymienione słowa, które dopełniają receptę na sukces artystyczny. Słowa te ponownie odwołują się do rzeczy naturalnych, codziennych, może nawet niezauważalnych przez ludzi mniej wrażliwych. Artyści jednak widzą więcej, zauważają niezauważalne i z tego tworzą sztukę. Genialność poezji Różewicza polega właśnie na tym.

Nauczyciel prosił wcześniej, aby uczniowie skupili się na ostatnim ujęciu w filmie. Pyta o to, co zapamiętali oraz o związek tej sceny z koncepcją poetycką Różewicza. Uczniowie powinni zauważyć, że na biurku były porzucane różne osobiste przedmioty, które można znaleźć w domu: zdjęcia, okulary, niedopalony papieros, guzik od płaszcza, szklanka z wodą, otwarta szuflada, zmięta kartka papieru, książki, maszyna do pisania. Rzeczy te mają związek z jakąś osobą, być może z pisarzem, o czym mogą świadczyć maszyna do pisania, książki i biurko. Porzucane w nieładzie przedmioty niosą ze sobą intymne wspomnienia, dużo mówią o ich właścicielu i jego upodobaniach – można z nich ułożyć wiersz, powiedzieć coś ważnego.

Nauczyciel pyta uczniów, dlaczego poeta uznał, że nada wierszowi formę testamentu. Uczniowie zapisują uzasadnienie w tabelce na ZPE.

Przykładowa wypowiedź pisemna:

Poeta przekazuje artystom radę w prostej formie przypominającej testament. Ze wskazówki wynika, że artyści nie znajdują natchnienia w wielkim świecie, który można rozumieć bardzo różnie, na przykład jako podróżowanie, bywanie w towarzystwie czy na spotkaniach artystycznych. Inspiracji do tworzenia należy szukać w szarej codzienności – poeta najpierw musi nauczyć się ją dostrzegać, a następnie zachwycić się nią. Podmiotem lirycznym jest dojrzały poeta u schyłku życia. Jest świadomy tego, że osiągnął sukces i chce przekazać swoją wiedzę innym twórcom. Artysta uważa, że najważniejsze są prawda i szczerłość, a te można znaleźć tylko w cichej, banalnej rzeczywistości. Taki testament pragnie pozostawić tym, którzy marzą o wielkiej sztuce.

Nauczyciel prosi, aby uczniowie przyjrzyli się obrazowi holenderskiego malarza Johannes Vermeera pod tytułem *Mleczarka* ([link do strony z obrazem Mleczarka](#)). W tym celu nauczyciel udostępnia link do narzędzia Genially ([link do narzędzia Genially z obrazem Mleczarka](#)), gdzie zamieścił dwa slajdy – obraz wraz ze słowami-kluczami oraz slajd przeznaczony na notatkę.

Uczniowie analizują i interpretują obraz Vermeera. W tym celu piszą na czacie zdania zainspirowane słowami-kluczami zamieszczonymi na obrazie. Tworzą z nich krótki opis i interpretację obrazu. Nauczyciel widzi postępy uczniów, którzy odsyłają swoje notatki na czacie ZPE i daje im na bieżąco uwagi, jak należy poprawić zapisy

dotyczące tej części zadania. Nauczyciel na koniec lekcji może przesłać uczniom wzorcowe notatki – udostępnia uczniom ponownie materiał z Genially z notatką lub wieloma notatkami uzupełnionymi przez uczniów.

Załączniki:

1. Johannes Vermeer, *Mleczarka*,
2. Tabelka do wiersza Różewicza,
3. Słowa-klucze z linkiem do narzędzia Genially.

Wskazówki do pracy z osobami ze zróżnicowanymi potrzebami rozwojowymi:

Osoby z trudnościami edukacyjnymi (wolne tempo czytania i/lub pisanie, trudności w formułowaniu wypowiedzi ustnej i pisemnej) piszą zdania pojedyncze, a pozostali uczniowie zdania złożone – dotyczy obrazu Vermeera.

EWALUACJA ZAJĘĆ (sprawdzenie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia):

Nauczyciel prosi, aby uczniowie przeczytali wiersz Wisławy Szymborskiej *Vermeer*, który jest nawiązaniem do obrazu Vermeera i zastanowili się, w jaki sposób poetka uwzniośla codzienność oraz co może łączyć utwór Szymborskiej z tekstem Różewicza.

Propozycja odpowiedzi uczniów zapisanych na ZPE:

Poetka kontempluje ciszę, która wydobywa się z obrazu holenderskiego malarza. Użyta metafora „namalowana cisza” jest przykładem synestezji – łączy w jednym odbiór świata za pomocą zmysłu wzroku i słuchu. Kiedy patrzy się na obraz, można sobie wyobrazić, że słyszy się tylko, jak mleczarka przelewa mleko z dzbanka do miski. Z tej zwyczajnej czynności poetka wyprowadza refleksję, że świat wartości artystycznych będzie trwał dopóty, dopóki nie zabraknie artystów doceniających i uwznioślających zwyczajność. Puentę utworu „nie zasługuje Świat/na koniec świata” można odczytać w ten sposób, że świat wartości estetycznych (np. taki, jaki daje nam kontemplacja obrazu Vermeera czy poezja Szymborskiej) nie zasługuje na zapomnienie. Te dzieła się nie starzeją, bo zostały stworzone z codzienności, której prawda sama się obroni i nie zestarzeje. Potwierdza to również nieskomplikowana budowa wiersza – jedno proste zdanie, które

przekazuje nam ważną refleksję o sztuce, artystach, odbiorcach. Podobnie utwór Różewicza oparty jest na prostej budowie banalnych zdań, ale mówi o czymś równie istotnym jak utwór Szymborskiej czy obraz Vermeera. Wszystkie teksty kultury doceniają prawdę, którą niesie ze sobą zwyczajna codzienność.

Zadanie domowe:

1. Przyjrzyj się codzienności, możesz poobserwować ludzi w autobusie, sklepie albo na ulicy i zastanów się, co może być niezwykłego w rzeczach zwyczajnych. Napisz krótką refleksję na ten temat lub przedstaw to w formie graficznej.

Wersja dla uczniów zainteresowanych poezją:

2. Napisz wiersz, dla którego inspiracją będzie jeden lub kilka przedmiotów codziennego użytku, które znalazły się w ostatniej scenie filmu, np.: zdjęcie, okulary, niedopalony papieros, guzik od płaszcza, szklanka z wodą, otwarta szuflada, zmięta kartka papieru, książki, maszyna do pisania. Postaraj się przekazać ważną myśl w prostej formie.

BIBLIOGRAFIA

1. Małecka M., *Tadeusz Różewicz. Szczęśliwy naród, który ma poetę. Polskie wiersze 1918-2018*, <https://ninateka.pl/vod/rozmowy/tadeusz-rozewicz-szczesliwy-narod-ktory-ma-poete-polskie-wiersze-1918-2018/>, [dostęp: 08.09.2021].
2. Różewicz T., *Czytanie książek*, „Płaskorzeźba” 1991.
3. Vermeer J., *Mleczarka*, <https://niezlasztuka.net/o-sztuce/johannes-vermeer-mleczarka/>, [dostęp: 08.09.2021].
4. Szymborska W., *Vermeer*, „Tutaj” 2009.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Tadeusz Różewicz, *Czytanie książek*,
2. Tabelka do wiersza Różewicza,
3. Johannes Vermeer, *Mleczarka* wraz z linkiem do narzędzia Genially,
4. Słowa-klucze z linkiem do narzędzia Genially,
5. Wisława Szymborska, *Vermeer*.

Załącznik 1 do scenariusza 1 (1 z 3) Tadeusz Różewicz, *Czytanie książek*

„Ja niżej podpisany

Tadeusz

Syn Władysława i Stefanii

urodzony w roku 1921

w mieście Radomsku

obudziłem się ze słońcem

miałem uczucie że zbliża się

do mnie poezja

ale to było złudzenie

(poezja zakryła oblicze)

zjadłem płatki owsiane

ogoliłem się

patrząc w lustro

pomyślałem "no tak"

poszedłem po gazetę

jest 5 listopada 1978

"jak ten czas leci"

jest już lipiec `84

wieczór godzina 20.00

od rana pada deszcz

za oknem szum i plusk

czytam o Dostojewskim

(okrutny talent)

przerywam czytanie

patrzę na drzewa

myślę o wieczności

jak ten czas leci

(...)

19 maja 1988 roku

byłem w Buczkowicach

u Stanisława Gębali
właśnie zegar na kościelnej wieży
wybił godzinę dwunastą
Głos Rembrandta (z książki którą zamknąłem):
Zostań w domu
- mówił do młodego artysty,
który chciał jechać w świat -
zostań w domu. Życia nie starczy
na poznanie cudów, jakie
się tam znajdują...
na otwartym zeszycie drżą
cienie gałęzi
jabłonka przekwita
płatki opadają na stolik
na trawę na książkę”.

Załącznik 2 do scenariusza 1 (1 z 3)

Tabela do wiersza Różewicza

Poeta przekazuje artystom radę w prostej formie przypominającej testament. Ze wskazówki wynika, że artyści nie znajdują natchnienia w wielkim świecie, który można rozumieć bardzo różnie, na przykład jako podróżowanie, bywanie w towarzystwie czy na spotkaniach artystycznych. Inspiracji do tworzenia należy szukać w szarej codzienności – poeta najpierw musi nauczyć się ją dostrzegać, a następnie zachwycać się nią. Podmiotem lirycznym jest dojrzały poeta u schyłku życia. Jest świadomy tego, że osiągnął sukces i chce przekazać swoją wiedzę innym twórcom. Artysta uważa, że najważniejsze są prawda i szczerść, a te można znaleźć tylko w cichej, banalnej rzeczywistości. Taki testament pragnie pozostawić tym, którzy marzą o wielkiej sztuce.

Załącznik 3 do scenariusza 1 (1 z 3)

Johannes Vermeer, *Mleczarka*

NIEZLA
SZTUKA
.NET

*Notatka - opis i interpretacja
obrazu "Mleczarka"*

Załącznik 4 do scenariusza 1 (1 z 3)

Słowa-klucze z linkiem do narzędzia Genially

mieszkańskie, prosta, strój, codzienność, doskonałość, prawda, nasycony, ciepłe barwy, spokój, skupienie, poetyckość, prostota, zwyczajność

Załącznik 5 do scenariusza 1 (1 z 3)

Wisława Szymborska, *Vermeer*

„Dopóki ta kobieta z Rijksmuseum
w namalowanej ciszy i skupieniu
mleko z dzbanka do miski
dzień po dniu przelewa
nie zasługuje Świat
na koniec świata”.

SCENARIUSZ 2 (2 z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy VIII szkoły podstawowej, język polski

PROWADZONYCH PRZEZ: nauczyciela języka polskiego

TEMAT: Nic tak nie wciąga jak lapbook i lektura szkolna.

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.

IV. Samokształcenie.

2. Rozwijanie umiejętności samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania.

6. Rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

2) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;

6) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury.

IV. Samokształcenie. Uczeń:

6) rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.

METODY PRACY:

- praca grupowa z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK).

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- Padlet,

- Zintegrowana Platforma Edukacyjna (ZPE).

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Podział zajęć na części. Do każdej części wymagany jest opis:

1. Cel danej części (zakładane efekty kształcenia)

Część 1. Wprowadzenie

Cel:

- zapoznanie uczniów z lapbookami i możliwościami, jakie niesie ze sobą ten sposób promocji czytelnictwa, w tym zainteresowania lekturą szkolną;
- zapoznanie uczniów z możliwościami wykorzystania lapbooków również do innych celów niż promocja lektury szkolnej.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla nauczyciela:

Nauczyciel wyświetla film dotyczący sposobu wykonania lapbooków ([link do filmu na serwisie Youtube](#)). W filmie nie pokazano, w jaki sposób zrobić lapbooka o lekturze szkolnej, tylko lapbooka tematycznego. Niemniej jednak nagranie może zmotywować klasę do wykonania zadania i stworzenia oryginalnej pracy, nawet jeśli nie zobaczą dokładnej instrukcji pokazującej jak przygotować lapbooka książkowego. Propozycje pokazane na filmie mogą zostać z powodzeniem wykorzystane do wykonania zleconego uczniom zadania. Nauczyciel wyświetla film na platformie ZPE.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla ucznia:

Uczniowie oglądają film wyświetlony przez nauczyciela na platformie ZPE.

Sytuacje dydaktyczne:

Nauczyciel wyświetla na platformie ZPE film o tym, co to jest lapbook i jak go przygotować ([link do filmu na serwisie YouTube](#)). Film w skrótowy sposób przedstawia, jak zrobić lapbooki tematyczne (np. historyczne, sportowe, podróżnicze) w wersji papierowej, a także prezentuje różne ciekawe propozycje techniczne. Dodatkowo nauczyciel zamieszcza na ZPE zdjęcie lapbooka do lektury *Pinokio* zrobionego z pudełka po czekoladkach. Nauczyciel pyta uczniów, czy pomysły zamieszczone w filmie im się spodobały. Następnie wyświetla zdjęcia lapbooka na

ZPE i krótko omawia jego wygląd oraz zamieszczone w nim treści. W ten sposób zapoznaje klasę z różnymi pomysłami w celu pobudzenia wyobraźni uczniów, a także pokazuje, że taki projekt można wykonać z materiałów, które na pewno każdy w domu znajdzie, jak pudełka po produktach spożywczych czy przedmioty znalezione w szufladzie, np. guziki. Nauczyciel podkreśla, że najbardziej liczy się pomysł, a nie to, z jakich materiałów zrobi się lapbooka. Uczniowie wyrażają swoje zdanie. Być może wśród nich znajdą się takie osoby, które nie lubią wykonywać prac plastycznych. Nauczyciel podkreśla, że lapbooki mogą być i papierowe, i elektroniczne – ważne jest, aby były pomysłowe i zawierały merytoryczne treści dotyczące np. lektury. Nauczyciel informuje, że uczniowie będą przygotowywać elektroniczną wersję lapbooka, wykorzystując narzędzie Padlet.

Załącznik:

1. Zdjęcia lapbooka w wersji papierowej do lektury *Pinokio*.

Wskazówki do pracy z osobami ze zróżnicowanymi potrzebami rozwojowymi:

Nauczyciel powinien czuwać nad tym, aby osoby z trudnościami edukacyjnymi (w zakresie posługiwania się narzędziami TIK czy z mające problemy z tworzeniem dłuższych wypowiedzi) mogły w tej części lekcji wyrazić swoje opinie o tym, czy ta forma nauki związana z poznawaniem lektur im się podoba. Nauczyciel zachęca uczniów, aby wypowiadali się na temat innych realizacji pomysłów, do których można wykorzystać lapbooki. Osoby z trudnościami edukacyjnymi (m.in w zakresie stosowania narzędzi TIK) będą mogły narysować na kartce schemat lapbooka i z pomocą uczniów dobrze radzących sobie z narzędziami TIK przeniosą ten pomysł na Padlet.

Część 2. Rozwinięcie

Cel:

- zapoznanie uczniów z możliwościami wykorzystania narzędzia Padlet do tworzenia lapbooków,
- rozwijanie zainteresowań czytelniczych poprzez zdobycie umiejętności tworzenia lapbooków do lektur szkolnych.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla nauczyciela:

Nauczyciel zamieszcza na ZPE listę lektur odpowiednią dla danej klasy (lista powinna dotyczyć tych pozycji, które zostały omówione, a jeśli nauczyciel chce wykonać zadanie na początku roku szkolnego, to wówczas lekcja może dotyczyć tylko jednej, przerobionej dotychczas lektury). E-materiał zakłada powtórzenie lektur poznanych w 7 i 8 klasie. Wszyscy uczniowie widzą listę lektur na ZPE. W klasie można wybrać maksymalnie 3 razy tę samą lekturę, aby uczniowie mogli przypomnieć sobie większość omówionych do tej pory lektur. Nauczyciel przydziela uczniów do lektur – bierze pod uwagę ich zainteresowania i aktywność, którą wykazywali się na wcześniejszych lekcjach podczas omawiania tekstów. Dobiera zespoły w taki sposób, aby tworzyli je uczniowie zdolni oraz ci z trudnościami w zakresie posługiwania się TIK i mający problemy z tworzeniem wypowiedzi. Lekcję najlepiej przeprowadzić wówczas, gdy uczniowie znają już większość lektur z danej klasy.

Nauczyciel wyświetla uczniom na ZPE link do narzędzia Padlet, na którym uczniowie będą wykonywali lapbooka w formie elektronicznej. Wyjaśnia klasie, w jaki sposób można z tym narzędziem pracować. Nauczyciel zapoznaje uczniów z instrukcją działania Padleta i udostępnia ją na ZPE ([link do strony z instrukcją](#)). Uczniowie logują się na [link strony z serwisem Padlet](#), klikają w zakładkę „Utwórz Padlet”. Następnie klikają w prawym górnym rogu w ikonkę w kształcie zębatego koła, nadają tytuł, wprowadzają krótki opis i wybierają tapetę z dostępnych zdjęć lub ze zdjęć z własnych zasobów. W prawym dolnym rogu znajduje się ikonka plus (+), w którą klikają i w ten sposób tworzą zakładki tematyczne do lektury. Przykładowo mogą utworzyć zakładki: o autorze, bohaterach, głównych wątkach czy cytatach, o których będą chcieli pisać, tworząc lapbooka do lektury. Do każdej takiej zakładki tematycznej uczniowie mogą dodać tytuł, tekst, zdjęcie lub dźwięk. W ten sposób tworzą interaktywnego lapbooka. Na końcu przyciskają ikonkę publikuj (Publish) i wówczas zobaczą na swoim Padlecie zakładki, które utworzyli do lektury. Przykładowy Padlet ([link do strony z przykładowym Padletem](#)).

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla ucznia:

Uczniowie wykorzystują narzędzie Padlet zgodnie z instrukcją, której udziela im nauczyciel.

Sytuacje dydaktyczne:

Po omówieniu funkcjonalności działania Padleta, nauczyciel wyświetla listę lektur, a uczniowie po dokonaniu wyboru lektury przystępują do pracy nad tworzeniem lapbooka. Nauczyciel monitoruje postępy uczniów na ZPE. Widzi, w jakim tempie pracują grupy, podpowiada, nakierowuje, doradza uczniom i konsultuje z nimi pomysły. Uczniowie na lekcji powinni wykonać maksymalnie 3 zakładki tematyczne do lapbooka w zależności od liczebności osób w poszczególnych grupach. Jeśli są to zespoły dwuosobowe, wówczas przygotowują 2 zakładki; jeśli trzyosobowe – 3 zakładki.

Załączniki:

1. Przykładowa lista lektur – klasa VII/VIII.
2. Przykładowy materiał opracowany z wykorzystaniem narzędzia Padlet.

Wskazówki do pracy z osobami ze zróżnicowanymi potrzebami rozwojowymi:

Nauczyciel powinien zwrócić uwagę, czy osoby z trudnościami edukacyjnymi w zakresie posługiwania się TIK i tworzeniem wypowiedzi pracują w grupach, w których są też uczniowie lepiej posługujący się TIK-ami. Ważne jest, aby osoby z trudnościami nie czuły się osamotnione w realizacji tego zadania i miały wsparcie. Nauczyciel monitoruje również, czym w obrębie grupy zajmują się uczniowie zdolni, a czym ci z trudnościami, aby zadania nie były dla jednych za trudne, a dla drugich zbyt łatwe. W tym celu prosi uczniów, aby udostępniili Padlet oraz by poszczególne osoby wypowiedziały się na temat tego, co zrobiły. W ten sposób nauczyciel może zorientować się, jakie było zaangażowanie poszczególnych członków grupy. Może też podpowiedzieć uczniom, co poprawić, ulepszyć itp.

EWALUACJA ZAJĘĆ (sprawdzenie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia):

Pod koniec lekcji nauczyciel prosi kilka grup, aby udostępniły klasie swojego lapbooka i zaprezentowały go, czyli omówiły. Każda osoba z grupy prezentuje swoją zakładkę tematyczną. Nauczyciel po każdej prezentacji komentuje/ocenia słownie pracę uczniów. Prosi też pozostałych uczniów, aby zagłosowali przy użyciu komunikatora na ZPE na najlepszą prezentację oraz by uzasadnili swoje stanowisko.

Zadanie domowe:

Uczniowie kończą w domu opracowywać pozostałe zakładki tematyczne i prezentują całość na kolejnych lekcjach – termin do ustalenia z nauczycielem (za około tydzień). Chętni uczniowie mogą wykonać również lapbooka w wersji papierowej.

BIBLIOGRAFIA

1. Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, *Przepis na lapbook*, <https://www.youtube.com/watch?v=-YghqFOiGBw>, [dostęp: 08.09.2021].
2. Nowoczesne Nauczanie, instrukcja działania Padleta, <https://nowoczesnenauczanie.edu.pl/narzedzia/padlet/>, [dostęp: 08.09.2021].

ZAŁĄCZNIKI:

1. Zdjęcia lapbooka w wersji papierowej do lektury *Pinokio*,
2. Przykładowa lista lektur – klasa VII/VIII.

Załącznik 1 do scenariusza 2 (2 z 3)

Zdjęcia lapbooka w wersji papierowej do lektury *Pinokio*

Załącznik 2 do scenariusza 2 (2 z 3)

Przykładowa lista lektur – klasa VII/VIII

1. Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*
2. Aleksander Fredro, *Zemsta*
3. Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym tren I, V, VII i VIII
4. Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*
5. Ignacy Krasicki, *Żona modna*
6. Adam Mickiewicz, *Reduta Orzona*, *Śmierć Pułkownika*, *Świtezianka*, *Dziady* część II, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*, *Pan Tadeusz* (całość)
7. Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*
8. Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, *Latarnik*
9. Juliusz Słowacki, *Balladyna*
10. Stefan Żeromski, *Syzyfowe prace*
11. Sławomir Mrożek, *Artysta*
12. Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

SCENARIUSZ 3 (3 z 3)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: uczniów klasy VIII szkoły podstawowej, język polski

PROWADZONYCH PRZEZ: nauczyciela języka polskiego

TEMAT: Satyra prawdę mówi, względów się wyrzeka. O co chodzi?

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

2) rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu (w tym: pamiętnik, komedia, fraszka, sonet, pieśń, tren, ballada, epepeja, tragedia) i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich;

5) zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje;

8) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

2) porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;

3) interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia);

7) znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych.

METODY PRACY:

- praca grupowa i indywidualna,
- dyskusja.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- Zintegrowana Platforma Edukacyjna (ZPE),
- piosenka,
- karta pracy,
- diagram.

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Podział zajęć na części. Do każdej części wymagany jest opis:

1. Cel danej części (zakładane efekty kształcenia)

Część 1. Wprowadzenie

Cel:

- utwalenie cech gatunkowych satyry poznanych na wcześniejszej lekcji na podstawie *Żony modnej* Ignacego Krasickiego;
- ćwiczenie umiejętności wyjaśnienia cytatu z satyry *Do króla* Ignacego Krasickiego.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla nauczyciela:

Lekcja powinna zostać przeprowadzona po lekcji poświęconej omówieniu satyry *Żona modna* Ignacego Krasickiego, podczas której nauczyciel zapoznał uczniów m.in. z wyznacznikami gatunkowymi satyry, a także zwrócił uwagę na to, że satyra krytykuje przede wszystkim wady, a nie osoby. Lekcja jest uzupełnieniem wiedzy i umiejętności uczniów na temat cech gatunkowych i obecności tekstów satyrycznych we współczesnych tekstach kultury. Jej głównym celem jest pokazanie, że satyra „się nie zestarzała” oraz że niezależnie od epoki nie zabraknie tematów do satyrycznego opracowania. Satyra może przybrać różne formy, występuje m.in. w tekstach pisanych wierszem lub prozą, w formie rysunkowej, obrazie malarskim, piosence, skeczu, filmie. Lekcja zostanie przeprowadzona z wykorzystaniem narzędzia Wordwall ([link do strony z narzędziem Wordwall](#)). Nauczyciel udostępni na czacie ZPE link do ćwiczenia w Wordwall, które polega na prawidłowym wskazaniu cech bajki i satyry. Jeśli uczniowie dobrze znają cechy satyry, nie będą mieli problemu z wykonaniem tego ćwiczenia. Zakłada się, że cechy bajek uczniowie dobrze pamiętają, więc nie ma potrzeby wracania do tego tematu.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla ucznia:

Nauczyciel wyświetla na ZPE link do materiału w Wordwall – ćwiczenia, które będą wykonywać uczniowie w celu przypomnienia cech gatunkowych satyry (mogą odnieść się do lekcji dotyczącej *Żony modnej* Ignacego Krasickiego, którą poznali już wcześniej). Uczniowie powinni mieć dostęp do internetu, aby móc wyszukiwać potrzebne informacje.

Sytuacje dydaktyczne:

Nauczyciel prosi, aby uczniowie przypomnieli z poprzedniej lekcji treść satyry *Żona modna* Ignacego Krasickiego. Następnie na czacie w ZPE wysyła link do narzędzia Wordwall, w którym uczniowie będą mieli za zadania wskazać cechy bajek i satyry. Prosi uczniów, aby spośród rozsypanych cech gatunkowych satyry i bajki wybrali te, które charakteryzują każdy z gatunków.

Uczniowie wykonują ćwiczenie w narzędziu Wordwall ([link do strony z narzędziem Wordwall](#)). Nauczyciel pyta uczniów, co oznacza stwierdzenie, że satyra mówi prawdę, a wyrzeka się względów. Uczniowie powinni zauważyć, że celem satyry jest krytyka ludzkich wad bez względu na to, do jak ważnych osób z istotną pozycją w społeczeństwie kierowana jest owa krytyka. Można to rozumieć w ten sposób, że satyrycy poprzez krytykę starają się zwrócić uwagę na jakiś problem (np. ludzką słabość), a jednocześnie nie ulegają naciskom zewnętrznym sugerującym, że pewnych rzeczy nie powinno się krytykować (np. jakiegoś wydarzenia społecznego, politycznego czy kulturalnego), bo może to się nie spodobać adresatom utworu. Satyrycy pisali swoje teksty tak, by nie obrażać konkretnych osób znanych z imienia i nazwiska. Nauczyciel prosi, aby uczniowie odnaleźli w internecie informacje o tym, z jakiego tekstu pochodzi cytat zamieszczony w temacie lekcji, by poznali autora tego dzieła oraz dowiedzieli się, co lub kogo krytykuje ten tekst.

Uczniowie powinni wskazać, że cytat pochodzi z satyry Ignacego Krasickiego *Do króla*, która pozornie krytykuje Stanisława Augusta Poniatowskiego.

W rzeczywistości autor wychwala zalety króla, a krytykuje wady szlachty polskiej, która sprzeciwia się monarsze. Zarzuty stawiane królowi są tak naprawdę zaletami króla: młody wiek, rozwijanie kultury, brak królewskiego pochodzenia (król został wybrany elekcyjnie, czyli przez głosowanie, a nie w wyniku dziedziczenia tronu z racji na królewskie pochodzenie).

Załączniki:

1. Cechy satyry.

Wskazówki do pracy z osobami ze zróżnicowanymi potrzebami rozwojowymi:

Nauczyciel prosi uczniów zdolnych, aby krótko przypomnieli, o czym jest poznana na wcześniejszej lekcji satyra *Żona modna*.

Część 2. Rozwinięcie

Cel:

- zapoznanie uczniów ze współczesną satyryczną piosenką Wojciecha Młynarskiego *Po co babcię denerwować* i jej interpretacja,
- umiejętność wskazywania i uzasadniania cech gatunkowych satyry w piosence Młynarskiego,
- ćwiczenie umiejętności pisania uzasadnienia.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla nauczyciela:

Nauczyciel wyświetla uczniom na ZPE notkę biograficzną ze zdjęciem o Wojciechu Młynarskim, diagram z cechami gatunkowymi satyry, kartę pracy, tekst piosenki Wojciecha Młynarskiego *Po co babcię denerwować* oraz puszcza nagranie piosenki w wykonaniu autora.

Informacje / instrukcje / wskazówki techniczne do pracy zdalnej dla ucznia:

Uczniowie mają dostęp do ZPE i korzystają z wyżej wymienionych materiałów, które wyświetli im nauczyciel.

Sytuacje dydaktyczne:

Nauczyciel wyświetla na ZPE zdjęcie Wojciecha Młynarskiego i krótką notkę biograficzną o tym wybitnym artyście kabaretowym, satyryku, poecie i autorze piosenek. Prosi, aby uczniowie zapoznali się ze zdjęciem i notką. Następnie nauczyciel włącza piosenkę *Po co babcię denerwować* ([link do filmu na serwisie YouTube](#)), która opowiada o relacjach pomiędzy babcią a pozostałymi członkami rodziny. Rodzina stara się, jak może, aby babci nie martwić i dlatego nie przekazuje jej prawdziwych informacji, o tym co się dzieje w rodzinnym gniazdku. Kiedy babcia pyta o to, co słyhać u wujka Ziutka, rodzina informuje ją, że „idzie jak po sznurku”, gdy w rzeczywistości wujek zakończył życie, wieszając się na sznurku od bielizny,

o czym nikt nie zamierza informować babci. Z kolei wzmianki o tacie, który wszedł na przestępczą drogę, pojawiają się w gazetach, jednak aby babci nie denerwować, rodzina drukuje dla niej oddzielne czasopismo, w którym pomijają ten fakt. Rodzina myśli, że zatajanie prawdy przed babcią wyjdzie wszystkim na dobre. Satyra tylko z pozoru jest opowiedzianą w karykaturalny sposób historią rodzinnych relacji. W rzeczywistości jej ostrze skierowane jest w propagandę masowych środków przekazu z czasów komunizmu, gdy cenzurowano prasę i nie informowano obywateli o przykrych sytuacjach, trudnościach czy niepowodzeniach w państwie.

Nauczyciel powinien wskazać, że piosenka powstała w czasach PRL-u, kiedy panowała cenzura i nie było wolności słowa. Jeśli ktoś chciał się dowiedzieć prawdy np. o sytuacji gospodarczej kraju, to włączał Radio Wolna Europa, którego słuchanie było zakazane i mogło skończyć się ukaraniem, łącznie z karą więzienia. Nauczyciel prosi, aby chętni uczniowie opowiedzieli treść piosenki Wojciecha Młynarskiego. Uczniowie przywołują dosłowną treść utworu. Nauczyciel zwraca się do klasy z prośbą o to, aby zastanowili się, co może symbolizować babcia, rodzina oraz zatajanie prawdy przed najstarszą osobą w rodzinie. Uczniowie powinni zauważyć, że babcia jest najsłabszym ogniwem w rodzinie, jest zależna od innych i nikt jej nie traktuje poważnie, tzn. nie informuje się jej o tym, co dzieje się z pozostałymi członkami rodziny pod pretekstem chęci oszczędzenia staruszce zbędnych nerwów. Rodzina działa w grupie, jest silna, a babcię niestety traktuje jak dziecko, które ma ograniczone możliwości poznawcze. Nauczyciel prosi uczniów, by wypełnili kartę pracy – do podanych cech satyry muszą pisemnie podać przykłady z piosenki *Po co babcię denerwować*. Po sprawdzeniu przykładów nauczyciel prosi, żeby uczniowie wyjaśnili pisemnie w ZPE puentę utworu. Dodatkowo sugeruje, by zwrócili uwagę na sformułowanie „koci-łapci”. Uczniowie uzasadniają puentę.

Przykładowe uzasadnienie: puenta piosenki odkrywa prawdę, że nikt nie zamierza babci informować nawet wówczas, kiedy wszystko będzie się w rodzinie dobrze układało. Z tego wynika, że powodem nieinformowania babci o rodzinnych perypetiach nie była troska o zdrowie psychiczne staruszki, ale ogólna niechęć do przekazywania jej ważnych wiadomości. Rodzina przywykła do udawania i zatajania prawdy tak bardzo, że nawet w sytuacji wyjścia z trudnych okoliczności nie widzi potrzeby, aby cokolwiek zmieniać. Będzie nadal kłamać i traktować babcię jak dziecko, któremu nie mówi się o wszystkim ze względu na jego niedojrzałość, co potwierdza sformułowanie „koci-łapci”, którego używa się w zabawach

z niemowlętami. Puenta odnosi się do relacji rządzących ze społeczeństwem, które są niepoważne i przypominają grę lub zabawę oraz demaskuje prawdziwe intencje rządu wobec obywateli.

Załączniki:

1. Zdjęcie Wojciecha Młynarskiego i notka biograficzna o nim,
2. Tekst piosenki Wojciecha Młynarskiego *Po co babcię denerwować*,
3. Karta pracy dla nauczyciela,
4. Karta pracy dla ucznia.

Wskazówki do pracy z osobami ze zróżnicowanymi potrzebami rozwojowymi:

Nauczyciel powinien zadbać o dobrą organizację lekcji w części dotyczącej wypełniania kart pracy – uczniowie z trudnościami edukacyjnymi w zakresie formułowania wypowiedzi pisemnej wypełniają karty pracy, dołączając do uczniów zdolnych.

EWALUACJA ZAJĘĆ (sprawdzenie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia):

Nauczyciel wyświetla na ZPE rysunek Andrzeja Mleczki ([link do strony z rysunkiem](#)) i prosi uczniów, aby mu przyjrzeni się i powiedzieli, dlaczego ten tekst kultury zalicza się do tekstów satyrycznych.

Uczniowie powinni wskazać, że Andrzej Mleczko w żartobliwy sposób krytykuje sytuację związaną ze służbą zdrowia. Scenka pokazuje, że na lekarza długo się czeka, o czym świadczy uwaga jednego z pacjentów „Mam nadzieję, że zanim tu przyszli mieli już brody”. Pojawia się komizm sytuacyjny (długie, ale grzeczne oczekiwanie pacjentów na lekarza), słowny (komentarz słowny) i postaci (długie brody pacjentów). Ostrze krytyki wycelowane jest w stan służby zdrowia.

Nauczyciel razem z uczniami śpiewa wspólnie piosenkę *Po co babcię denerwować* ([link do filmu na serwisie YouTube](#))

Zadanie domowe:

Zadaniem domowym jest nagranie skeczu. Może to być znany skecz kabaretowy. Uczniowie mają przesłać na platformę ZPE. Mogą dobrać się w grupy. W tym celu uczniowie ustalają na czacie składy grup, a gotową listę przesyłają nauczycielowi na czat ZPE. Można również odegrać skecz jednego aktora.

BIBLIOGRAFIA

1. Młynarski W., notka biograficzna na podstawie https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojciech_M%C5%82ynarski, [dostęp 11.09.2021].
2. Młynarski W., *Po co babcię denerwować*, <https://www.youtube.com/watch?v=eHUluPMCAt4>, [dostęp 11.09.2021].
3. Sosnowska A., *Róbmy swoje, czyli cenzura i jej omijanie na przykładzie twórczości Wojciecha Młynarskiego*, https://www.asosnowska.pl/soc_mlynarski.php, [dostęp 11.09.2021].
4. Mleczko A., *Gabinet lekarski*, „Polityka” 2014, <https://www.polityka.pl/galerie/1567841,1,rysujcie-andrzej-mleczko-2014-r.read>, [dostęp 11.09.2021].

ZAŁĄCZNIKI:

1. Cechy satyry.
2. Zdjęcie Wojciecha Młynarskiego i notka biograficzna o nim.
3. Tekst piosenki Wojciecha Młynarskiego *Po co babcię denerwować*.
4. Karta pracy dla nauczyciela.
5. Karta pracy dla ucznia.
6. Andrzej Młeczko, *Gabinet lekarski*.

Załącznik 1 do scenariusza 3 (3 z 3)

Cechy satyry

Poprawne odpowiedzi 12

bajka

- krótki utwór epicki ✓
- bohaterowie to zwierzęta, ludzie, rośliny, zjawiska przyrody lub przedmioty ✓
- moral - pouczenie przekazujące ważną życiową prawdę ✓
- charakter dydaktyczny, wychowawczy ✓
- alegoria - postać mająca poza znaczeniem dosłownym jednoznaczny sens przenośny ✓
-
-

satyra

- utwór epicki, wierszowany (z elementami dramatycznymi, dialogami i monologami) ✓
- rzeczywistość w krzywym zwierciadle ✓
- tematyka obyczajowa i polityczna ✓
- karykatura ✓
- krytyka zachowań i obyczajów ✓
- charakter wychowawczy, moralizatorski ✓
- bohaterowie to ludzie o wyrazistych cechach, np. obłudnicy, modniejsi, osoby rozrzutne ✓
- hiperbola ✓

Moje Odpowiedzi Wstecz

Cechy bajki vs. cechy satyry

wg Kasiapaczka88

Klasa 7 Polski

Udostępnij

Polub Edytuj elementy Więcej

Wpisz tu wyszukiwane słowa

7°C Słonecznie 09:55 31.10.2021

Załącznik 2 do scenariusza 3 (3 z 3)

Zdjęcie Wojciecha Młynarskiego

Notka biograficzna

Wojciech Młynarski (26 marca 1942 – 15 marca 2017) – urodził się i zmarł w Warszawie. Artysta kabaretowy, autor piosenek satyrycznych, poeta, reżyser i wykonawca piosenek autorskich. Debiutował na początku lat 60. Pisał piosenki, które w dużej części sam wykonywał, a wiele z nich zostało rozśławionych przez innych wykonawców, w tym m.in. Michała Bajora, Raz Dwa Trzy czy Zbigniewa Wodeckiego. Jego piosenki na stałe weszły do kanonu utworów rozrywkowych, np. *Róbmy swoje*, *Jesteśmy na wczasach*.

Załącznik 3 do scenariusza 3 (3 z 3)

W. Młynarski, *Po co babcię denerwować*

„Koci-łapci, kici-kici, ole-olejanko,
Zajmujemy razem z babcią urocze mieszkanko,
My mieszkamy na parterku, babcia w oficynce,
Drepce, żadna informacji o całej rodzinie.
Lecz choć u nas trwa od rana z sodomką gomorka,
Babci o tym się nie mówi, by była w humorku.

Wujek Ziutek, co za smutek, choć kawał mężczyzny,
Świat pożegnał przy pomocy sznurka od bielizny,
Co z Ziuteczkiem? głos babuni dźwięczy na przygórku,
Jak mu idzie? Idzie babciu, idzie jak po sznurku!
Lecz dokładnie informować babci nikt nie śpieszy,
Po co babcię denerwować, niech się babcia cieszy.

Kuzyneczka Ernestynka, ozdoba rodziny,
Kawki z gniazda wybierała i spadła z drabiny,
Co z malutką? głos babuni z góry brzmi radośnie,
Co tam u niej? Krzywa rośnie babciu, krzywa rośnie!
Lecz dokładnie informować babci nikt nie śpieszy,
Po co babcię denerwować, niech się babcia cieszy.

Tata zasię, manko w kasie miał i siedzi w kiciu,
Były o tym wzmianki w prasie w Expressie i w Życiu,
Ale fakt ten się nie stanie dla babci udręką,
Bowiem się drukuje dla niej osobne pisemko.
Na domowej drukarence wszystko się wyłuszcza,
I w ogóle się babuni na parter nie wpuszcza.

Aż rodzinie osiągniemy, prawda ta nas krzepi,
Sytuację w której może być nam tylko lepiej.
A jak nam już będzie lepiej panie i panowie,
To się babci koci-łapci o tym też nie powie.
Niech zażywa główka siwa spokojnych pieleszy,
Po co babcię denerwować, niech się babcia cieszy”.

Załącznik 4 do scenariusza 3 (3 z 3)

Karta pracy dla nauczyciela

cecha: przedstawia świat w krzywym zwierciadle, czyli wyolbrzymia jakieś zjawisko czy cechę

przykład: sytuacje rodzinne: powieszenie się wujka Ziutka, upadek z drabiny kuzynki Ernestynki, kryminalny epizod ojca

cecha: może posługiwać się liryką, epiką i dramatem

przykład: piosenka napisana wierszem (liryka), która posiada cechy epickie (opisuje historię poszczególnych członków rodziny i ich relacji z babcią, z którą wspólnie zamieszkują) jest również dramatem (obecność dialogów)

cecha: krytykuje zjawiska i stosunki społeczne, politykę, obyczaje

przykład: krytykuje zależność mediów od władz państwowych i niemówienie prawdy obywatelom lub wręcz mówienie nieprawdy, zatajanie przed nimi ważnych informacji w imię zachowania pozornego spokoju społecznego

cecha: wykorzystuje różne typy komizmu: sytuacyjny, postaci, języka

przykład: komizm sytuacyjny: babcia nieustannie dopomina się o nowe wieści o członkach rodziny, ale nikt jej nie przekazuje prawdy; komizm postaci: śmieszy nas dociekliwość babci, sytuacje rodzinne (np. tato który siedzi w kiciu) czy kuzynka Ernestynka, która spadła z drabiny; komizm języka: słowne niedopowiedzenia, np. „idzie, babciu, idzie jak po sznurku” – żartobliwe sformułowanie, które nie mówi nam o tragicznym wydarzeniu, mimo że dotyczy sznurka, na którym powiesił się wujek to – gra językowa.

cecha: karykaturalnie przedstawia postaci – nie są to konkretni ludzie, ale jacyś reprezentanci typowych cech ludzkich

przykład: wujek Ziutek, kuzynka Ernestynka, tato, babcia – nie są to konkretne osoby wymienione z imienia i nazwiska, zatem każdego można utożsamić z tymi postaciami

cecha: zawiera puentę

przykład: „A jak nam już będzie lepiej panie i panowie,
To się babci koci-łapci o tym też nie powie”.

Załącznik 5 do scenariusza 3 (3 z 3)

Karta pracy dla ucznia

cecha: przedstawia świat w krzywym zwierciadle, czyli wyolbrzymia jakieś zjawisko czy cechę

przykład:

cecha: może posługiwać się liryką, epiką i dramatem

przykład:

cecha: krytykuje zjawiska i stosunki społeczne, politykę, obyczaje

przykład:

cecha: wykorzystuje różne typy komizmu: sytuacyjny, postaci, języka

przykład:

cecha: karykaturalnie przedstawia postaci – nie są to konkretni ludzie, ale jacyś reprezentanci typowych cech ludzkich

przykład:

cecha: zawiera puentę

przykład:

Załącznik 6 do scenariusza 3 (3 z 3)

